

~~234-25~~

281-

C. 37. 1. 22.

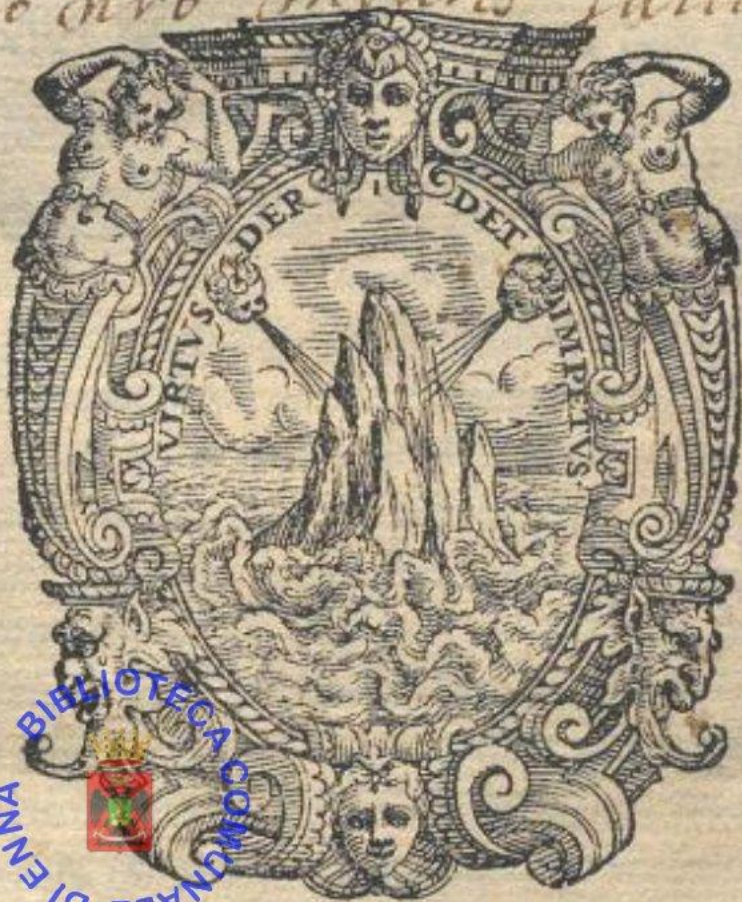

INTRODVCTIO
IN DIALECTICAM
ARISTOTELIS,

Per Magistrum FRANCISCVM TOLEDVM
Sacerdotem Societatis IESV, ac Phi-
losophiæ in Romano Societatis
Collegio Professore.

Pro loco citro montis saluti Cume

Venetijs, Apud Guerræos fratres, & socios.
M D LXXIIII.

BIBLIOTECA
COMUNALE
DI ENNA

INTRODUCTIO

IN DIALLECTICAM

ARISTOTELIS

Per Magistrum FRANCISCUM TORREDA
Sacerdotem Sacrosancti S. P. P.
Collegii Trochilorum

Venerabili Apud Cancellarium & Locos
M D LXXIII

LECTORIS

S.

INTRODUCTIONS, quas
Isagogas græci appellant, cum
in disciplinis omnibus & arti-
bus, amice lector, utilissimas
esse constat, tum verò in ea,
quæ ab Aristotele tradita est,
differendi doctrina ita certum
est, ut confirmatione indigere

non videatur. nam & si uir eruditissimus omnes eius ar-
tis partes accuratissimè sit persecutus, ac felicissimè ab-
soluerit uniuersam, tamen (quod negari non potest) ita
obscurè plerunque multa ab eo dicuntur, ut nisi ab ijs, qui
rem uelut in summa iam perceperint, facile intelligi
non possint. Itaque in omnibus Academijs, quas nomi-
mus toto orbe celebratissimas, is mos iam inde ab ini-
tio inoleuit, ut Philosophiæ Professores antequam Ari-
stotelis libros explicandos tironibus aggrediantur, ijs to-
tius Dialecticæ vix quædam elementa paucis, quan-
tùm natura rei patitur, & apertis præceptionibus com-

prehensa proponant, quò neque ignari omnino harum rerum ad Aristotelis lectionem accedant, neq; rursus diutius æquo in his retineantur, quæ sunt ex ipso plenius postea percepturi. Quam quidem consuetudinem; nisi experientia certissima rerum magistra compertum fuisset, optimam esse & utilissimam, nunquam tam diu, tam omnium doctorum consensu tam frequentes, ac nobiles Academiæ retinuissent. Quòd si nostrum hic iudicium etiam & exemplum aliquid ualet, expertus sum & Romæ hoc anno, & alibi aliàs, cùm hæc eadem profiteremur, magnam ex ea re utilitatem ad auditores peruenisse, quod morem hunc secuti essemus. Neque uerò illi audiendi sunt, qui hæc Sophistarum esse commenta affirmant, quæ introductionibus huiusmodi contineri solent: nam (ut de cæteris nunc taceam, quæ sunt à uiris doctissimis non pauca conscriptæ) in hac certè nostra dedimus operam diligenter, ut nihil nisi ex optimis quibusque authoribus Græcis, Latinis, & Arabibus proferremus quales sunt, inter Græcos quidem Ammonius, Porphyrius, Alexander, Theophrastus, Magentinus Psellus: inter Latinos autem Boetius, Thomas, Albertus magnus, Aegidius, & alij plerique: inter Arabes uerò Auerroes, Algazeles, Auicenna. Qua in re siquid est boni (ut fore nos quidem speramus) id & Deo laudi, & tibi commodo esse uehementer optamus. Vale.

INTRODVCTIONIS

IN DIALECTICAM

ARISTOTELIS

LIB. I.

De nomine Dialecticæ. Cap. I.

DIALECTICA viam ostendit, & Methodum tradit, qua occulta manifestare, confusa discernere, errores repellere, veritatesq; confirmare possumus, propterea ante omnem aliam sciētiam addiscenda est. ipsa enim est ianua, qua aperta omnes aperiuntur, & qua clausa omnes clauduntur, cuius adequatum obiectum est argumentatio, quæ ex simplicibus dictionibus significatiuis, quas terminos vocant, primò componitur, à quibus prius nobis esset incipiendum, cum simplicia priora sint, nisi aliunde initium capere studentium utilitas premoneret, quibus conducibilius multò futurū existimamus, si antè, quæ ad ipsam Dialecticam, eiusq; instrumenta pertinent, breui compedio tenuerint, vt quid Dialectica sit, præ aliis omnibus percipientes, modum edocendi, definiendi, & argumentandi edoceri promptiores fiant, faciliusq; per reliqua procedat. Cum igitur præceptū Aristotelis sic

BIBLIOTHECA
VNIuersitatis
Pavle
COMUNDE

ut alicuius rei cognitionem indagantes, quid nomē significet, præcognoscant. nominum enim significatione ignorata ad rerum contemplationem ascendi non potest. Nos autem breuem quandam Introductionem ad Dialecticam Aristotelis paremus, quid nomen Dialecticæ sibi velit, exponamus oportet. Dialectica Græcè idem est, quod Latinè disputa-
trix, vel dissertrix, quasi ars quæ disputare, & disserere doceat, quam Stoici partem Logicæ esse existimabant, duas Logicæ facientes partes, alteram inueniendi argumenta, & rationes, quibus verum à falso discernitur, alteram de inuentis iudicandi, illam Topicam, hanc Dialecticam vocabant. Dialecticorum tamen communis vsus iam nomen Dialecticæ vtriq; parti commune fecit, imò Logicæ nomen à Dialecticæ nomine non discernunt, præsertim cum apud Aristotelem talis distinctio Dialecticæ & Logicæ non inueniatur, at Logica à λόγος dicitur, quod Latinè idē quod sermo, vel ratio est, quasi scientia sermocinalis, vel rationalis, id est, quæ versatur circa rationes, & sermonem: vocamus autem rationes discursus intellectus, quibus verū, vel falsum inquirimus, vnde Logicæ nomen latius patet, si eius etymologia inspiciatur, quàm Dialecticæ, cū Logica etiam Grammaticam, & Rhetoricam, quæ de sermone sunt, complectatur, qua parte verò idem quod rationalis est. Dialecticæ conueniat, & aliqua ex parte Rhetoricæ, quæ etiam ratione vtitur. proinde latissimè sumpta Grammaticam, Rhetoricam & Dialecticam comprehendit quod quamuis ve-